

A green circle containing the white text 'CDA'.A photograph of a Dutch building with a grey roof and yellow walls. Several windows have red shutters with a blue and white diamond pattern. In the foreground, there are vibrant pink and white flowers.

CDA

BOUWEN

OP VERTROUWEN

Verkiezingsprogramma 2026-2030
van de gemeente Zwolle

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	2
TOP 10 CDA-PRIORITEITEN	3
HOOFDSTUK 1 EEN INCLUSIEVE, GEZONDE EN ZORGZAME GEMEENTE	4
HOOFDSTUK 2 EEN GROEIEND EN ONDERNEMEND ZWOLLE.....	7
HOOFDSTUK 3 EEN GROENE EN INNOVATIEVE GEMEENTE	10
HOOFDSTUK 4 EEN BEREIKBARE GEMEENTE VOOR IEDEREEN	13
HOOFDSTUK 5 EEN VEILIG ZWOLLE.....	15
HOOFDSTUK 6 EEN BRUISEND ZWOLLE	18
NAWOORD.....	20
CONTACT	21

Inleiding

Een fatsoenlijk Zwolle

Het CDA Zwolle staat met een hoopvol verhaal midden in de Zwolse samenleving. Dagelijks bouwen wij met u aan de mooie gemeente waarin wij mogen wonen. Waar mensen onderdeel zijn van een sterke gemeenschap en waar iedereen telt. Een gemeente waar kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en onze samenleving bruist.

Het CDA Zwolle staat voor solidariteit, rentmeesterschap, publieke gerechtigheid en gespreide verantwoordelijkheid. Onze politieke overtuiging is gegrond in christelijke waarden en streeft naar een overheid die er is voor iedereen en rekent op een samenleving die ook verantwoordelijkheid wil dragen. We werken vanuit het maatschappelijke en politieke midden. Als christendemocraten kiezen wij niet voor de uitersten van links of rechts, maar voor wat mensen verbindt. We staan met beide benen in de samenleving en zoeken steeds de gedeelde waarden waarop we samen verder kunnen bouwen.

Sint Michael - Beschermengel voor Zwolle

Hoog boven Zwolle, op de spits van Academiehuis Grote kerk, waakt hij over de stad: Sint Michaël, de aartsengel met het zwaard. Al eeuwenlang is hij het symbool van bescherming en strijd voor het goede. Niet als heerser van boven, maar als trouwe wachter – sterk, rechtvaardig en dienstbaar.

In een tijd waarin de wereld soms onoverzichtelijk lijkt, is Michaël ook een baken van hoop. Zijn gestalte herinnert ons eraan dat het goede het laatste woord heeft. Niet door macht, maar door trouw. Niet door harde woorden, maar door zachte kracht. Hij is een figuur van balans: tussen recht en genade, tussen kracht en zorg. Hij leeft in de geest van Zwolle – en in iedereen die omziet naar een ander.

Samen bouwen we aan de toekomst. Uw steun is onmisbaar om ons verhaal voor een fatsoenlijk Zwolle vorm te geven. We nodigen u van harte uit om met ons te bouwen aan de toekomst. Want een sterkere gemeenschap begint bij u, bij jou.

Mogen wij op 18 maart op uw stem rekenen?

CDA Zwolle

Top 10 CDA-prioriteiten

- 1** **Versterken van gemeenschapszin en fatsoenlijk samenleven.** CDA Zwolle wil vrijwilligerswerk, verenigingsleven en tradities actief versterken. Gemeenschapszin gebaseerd op herkenbare normen en waarden is de kern van het beleid.
- 2** **Betaalbaar wonen en volkshuisvesting voor alle Zwollenaren.** Er wordt ingezet op het bouwen van woningen, met oog voor doorstroming, betaalbaarheid en voorzieningen in nieuwe wijken. We bouwen aan gemeenschappen.
- 3** **Zorg dichterbij en mensgericht.** Investeren in mantelzorg, preventieve jeugdhulp, thuiszorg en regionale samenwerking in de zorg.
- 4** **Inclusieve samenleving: iedereen doet mee.** CDA Zwolle zet in op sport, cultuur, sociale ontmoeting, laagdrempelige voorzieningen en integratie door taal en werk voor nieuwkomers.
- 5** **Groene en leefbare gemeente, realistische klimaatdoelen.** Vergroening van wijken, slimme verduurzaming met bewoners en steun voor groene innovatie.
- 6** **Veiligheid als gezamenlijke verantwoordelijkheid** Aanpak van ondermijning, drugshandel, vuurwerkoverlast, inzet op buurtpreventie, betere verlichting en een veilige sociale omgeving.
- 7** **Verbeterde mobiliteit en bereikbaarheid voor iedereen** Fietsstad, een nieuwe rondweg, beter OV (inclusief extra NS-station), parkeerhubs en bereikbare bedrijventerreinen.
- 8** **Ondersteuning van Zwolse ondernemers en MKB** Minder regels, ruimte voor innovatie, lokaal aanbesteden en duurzame economische ontwikkeling.
- 9** **Dienstbare, transparante en toegankelijke overheid** Heldere regels, fysieke loketten, goede vergunningprocedures en terugdringen van bureaucratie zijn speerpunten.
- 10** **Fatsoenlijk financieel beleid en lokale lasten eerlijk verdeeld** OZB wordt laag gehouden, lokale heffingen worden doelgericht besteed, en het Rijk moet gemeenten financieel versterken.

Zwolle een gemeente van mensen

Hoofdstuk 1 Een inclusieve, gezonde en zorgzame gemeente

Zwolle is een gemeente waar mensen naar elkaar omzien. Waar vrijwilligers, mantelzorgers, sportclubs, verschillende adviesraden en cultuurmakers elke dag bijdragen aan een samenleving die sterker is dan de som der delen. We zijn trots op de inzet door en voor mantelzorgers. We willen de huidige ruimhartige armoedebeleid regeling behouden. We willen de ingezette koers om armoedevoorzieningen te versimpelen en versnellen voortzetten.

Zwolle is voor iedereen. We zien dat ontmoeting, gezondheid en betrokkenheid nooit vanzelfsprekend zijn. Het vraagt blijvende inzet om Zwolle inclusief, gezond en zorgzaam te houden – voor iedereen.

Onze plannen

- **Sterk sociaal netwerk:** We investeren in ontmoetingsplekken voor jong en oud – in wijken, parken, scholen, speeltuinen, sportvelden, sporthallen en buurtcentra – als antwoord op eenzaamheid en sociale isolatie. Het combineren van functies zoals in de Stadskamer is hierin een goed voorbeeld. We sluiten aan bij de dorpsraden en de plannen die zij ontwikkelen voor hun eigen dorp, zoals het dorpsplan Windesheim 2025 en “Op weg naar een vitaal Wijthmen” van 2024, het 50-jarig bestaan van Zwolle-Zuid in 2029 en wijkgerichte feestweken zoals die van Berkum en Westenholte. Daarnaast willen we in de wijkcentra een fysiek loket waar de gemeente dichtbij inwoners aanwezig is.
- **Iedereen doet mee:** We verbreden de toegang tot sport, cultuur en ontmoeting met een sterker sportfonds en extra inzet op wijkactiviteiten.
- **Verbeteren van jeugdhulp:** Goede preventieve en toegankelijke jeugdhulp kan helpen om problemen in een vroeg stadium aan te pakken. We willen investeren in voorzieningen voor jongeren, en werken aan een omgeving waarin jongeren zich gehoord en ondersteund voelen. Hierbij is onze insteek dat de meeste problemen thuis prima opgelost kunnen worden. We zetten in op een sterke thuisbasis en het terugdringen van schoolweigeraars en thuiszitters. Als het nodig is, moet er 1 contactpersoon zijn voor een gezin waar alle communicatie mee verloopt en die de coördinatie op zich neemt. We gaan door met ons initiatief om dak- en thuisloze jongeren in Zwolle gedurende één jaar een maandelijkse financiële ondersteuning van 1300 euro te bieden. We zetten het jongerenhuis voort.
- **Sport als sleutel:** Elke Zwollenaar moet kunnen sporten. Sport is goed voor gezondheid, ontmoeting, integratie en preventie. We ondersteunen sport- en spelverenigingen, zetten in op het terugdringen van wachtlijsten bij sportverenigingen en goed onderhouden van

faciliteiten. We maken sporten in de openbare ruimte makkelijker. Een speeltuin kan ook vormgegeven worden door een jeu de boules baan, een pingpongtafel of buiten fitness voorzieningen. Aantrekkelijke wandelroutes helpen hier ook aan mee. Sportservice Zwolle – de buurtsportcoaches – en het sociaal wijkteam hebben hierin een belangrijke rol. Het CDA Zwolle wil in alle Zwolse wijken buurtsportcoaches realiseren.

- **Toegankelijke speelplaatsen:** We pleiten voor inclusieve speelplaatsen in elke wijk, ook in de binnenstad. Alle kinderen van Zwolle hebben recht op een plek samen met hun (groot)ouders en verzorgers te spelen. We willen speeltuinen en speelstraten voor alle leeftijdsgroepen.
- **Ontmoeten:** We stimuleren intergenerationele initiatieven die betekenisvol ouder worden vergroten, zoals ontmoetingen tussen scholen en zorginstellingen.
- **Toekomstbestendige zorg en wonen:** We zetten vol in op het programma *Vitaal en veilig thuis* en stimuleren de bouw van passende woonvormen voor ouderen, hulp in het huishouden en aangepaste bushaltes. We kijken gericht welke woonvormen aansluiten bij de woonwensen om zo ook doorstroming te stimuleren en willen een dementievriendelijke gemeente zijn. Ook biedt Zwolle ruimte voor mantelzorgwoningen – op eigen erf vergunningsvrij – zodat samenredzaamheid wordt versterkt. Meer zorg, minder regels.
- **Beschermd wonen, beschermd thuis:** voor iedereen is er een plek in Zwolle. Zwollenaren die kwetsbaar zijn – bijvoorbeeld vanwege dakloosheid, verslavingen of psychiatrie – krijgen ondersteuning om zelfstandig in de wijk te wonen, met een vast team van hulpverleners. Menswaardig, inclusief en met eigen regie. Hiervoor is intensieve (regionale) samenwerking tussen gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders en burgers nodig.
- **Schulden voorkomen, signaleren en oplossen:** We zetten in op vroegsignalering, zodat hulp op tijd komt. We pakken schulden aan met een mensgerichte aanpak. We zetten in op een armoederegeling waarin we onnodige bureaucratie schrappen. Als gemeente kijken we naar de oorzaak en stapelen we niet met gemeentelijke boetes. We ondersteunen maatschappelijke initiatieven zoals de in Zwolle actieve stichting Schuldhulpmaatje, Stichting Voor Elkaar Zwolle en werken samen met voedselbanken en diaconale initiatieven van Zwolse kerken. We zorgen met goede voorlichting dat jongeren zonder startschulden de 18+ leeftijd in gaan.
- **Mantelzorg en vrijwilligers:** We weten dat we te maken hebben en steeds meer krijgen met krapte op de arbeidsmarkt en vergrijzing. Dat betekent dat mantelzorgers en vrijwilligers essentieel zijn om iedereen zorg te geven. Dat moet de gemeente zo goed mogelijk ondersteunen, onder andere met een mantelzorgloket, ondersteuning voor mantelzorgers, samenwerking met ZwolleDoet en door regels te versimpelen. Dankzij de inzet van het CDA kunnen mantelzorgers overal in Zwolle voor het laagste tarief parkeren. Daarnaast zetten we ons in voor bij de leeftijd passende respijtzorg, zodat mantelzorgers de zorg hun geliefden kunnen volhouden.

- **Participatie:** Iedereen kan en mag meedoen in Zwolle. Voor wie kan, vragen we als gemeente ook om deel te nemen aan de arbeidsmarkt; als werken (nog niet) lukt, als vrijwilliger. We gaan in gesprek met elke Zwollenaar uit de bijstand om te kijken welke kansen en talenten hij of zij heeft om in te zetten. Niet willen is geen optie.
- **Statushouders en asielzoekers:** Mensen die op de vlucht zijn en in Nederland een nieuw bestaan mogen opbouwen, kunnen op onze barmhartigheid rekenen. Naar rato van de landelijke cijfers nemen we als Zwols CDA onze verantwoordelijkheid om ontheemden op te vangen in noodopvang, asielzoekerscentra en plekken voor statushouders en AMV's (alleenstaande minderjarige vluchtelingen). Zwolle is een gastvrije gemeente die openstaat voor het opvangen van vluchtelingen en statushouders volgens de spreidingswet. In het kader van integratie zetten we in op goed taalonderwijs – kinderen van statushouders volgen verplicht voor- en vroegschoolse educatie zodat ze snel aansluiten op school - en activiteiten om verbinding met de wijk te vinden.

Het CDA geluid

Een inclusieve, gezonde en zorgzame gemeente ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om **solidariteit**, mensen die omzien naar elkaar – in gezinnen, op scholen, in sportclubs en in geloofsgemeenschappen, als synagogen, moskeeën en kerken. En om een gemeente die ruimte geeft aan die gemeenschappen.

We laten niemand vallen – niet de vrijwilliger die overbelast raakt, niet de ouder die de sportclub voor hun kind niet kan betalen, niet de oudere die vereenzaamt. Voor ons is samenleven meer dan naast elkaar wonen. Het is met elkaar bouwen aan wijken waar je je gezien en veilig voelt. Waar kinderen kunnen spelen, ouderen kunnen meedoen en nieuwkomers welkom zijn.

Ambitieuw, realistisch en samen. We kiezen voor plannen die werken, passen bij Zwolle en gedragen worden door de stad.

Zoals we vaak zeggen: *"We gaan er pas mee stoppen als we een alternatief hebben."* Voorzieningen en netwerken laten we niet zomaar los – we versterken ze, vernieuwen ze en houden ze overeind, totdat iets beters klaarstaat.

Zwolle is een plek van ontmoeting. Een stad die leeft, die verbindt en die zorgt. Als CDA Zwolle zetten we ons ervoor in om die waarde te behouden én uit te bouwen – samen met de inwoners, verenigingen, zorgverleners en ondernemers.

Zwolle een gemeente om te wonen en te werken

Hoofdstuk 2 Een groeiend en ondernemend Zwolle

Zwolle groeit. Steeds meer mensen kiezen bewust voor onze gemeente – vanwege het sterke voorzieningenniveau, de menselijke schaal, de rijke Hanzegeschiedenis en de unieke combinatie van bedrijvigheid en leefbaarheid. We zijn trots op de identiteit van onze buurtschappen en buitengebieden (zoals Wijthmen en Windesheim), op de bouw van nieuwe woningen, de versterking van wijken, het behoud van voorzieningen én de ontwikkeling van de binnenstad. De nieuwe plannen voor Zwolle Zuid, Vechtpoort en Stadsbroek tonen dat Zwolle durft te bouwen aan de toekomst. Bouwen betekent ook keuzes maken, we maken een duidelijke keuze voor de woningzoekenden.

In 2022 presenteerde het CDA Zwolle het 5 punten plan wonen. Daarvan hebben we veel gerealiseerd en daarmee gaan we door. We willen blijven inzetten op het bouwen van betaalbare woningen, doorstroming op de woningmarkt, flexwonen voor studenten en huisvesting voor Zwollenaren die graag in Zwolle blijven wonen. We bouwen voor Zwollenaren en kijken welke woonbehoeften zij hebben. Betaalbaarheid en doorstroming staan voorop.

Zwolle groeit ook in ondernemerschap. De maakindustrie vindt weer ruimte, talenten van Deltion, Cibap, Zone College en Landstede blijven vaker in de regio, en bedrijven werken samen met onderwijsinstellingen. Zwolle heeft een krachtige positie als logistiek en industrieel knooppunt in Oost-Nederland. Het CDA wil dat Zwolle ondernemers in de industrie blijft aantrekken door ruimte te bieden aan innovatieve, schone en mensgerichte bedrijven die bijdragen aan lokale werkgelegenheid en vakmanschap. Dat willen we als CDA verder versterken – met minder regels, meer vertrouwen en ruimte voor innovatie.

Onze plannen

- **Voortvarend en circulair bouwen voor alle Zwollenaren:** We zetten vol in op de bestaande en gepresenteerde woningbouwplannen in Zwolle Zuid, Vechtpoort en Stadsbroek voor in totaal 23.500 extra woningen in 2040 (1500 woning per jaar). We gaan inbreiden in Stadshagen, de binnenstad en Harculo. Met aandacht voor snelheid én kwaliteit. We bouwen voor studenten, starters, gezinnen én ouderen, waarbij we kiezen voor appartementen voor verschillende doelgroepen – compact voor jongeren, ruimer voor ouderen - en eengezinswoningen met een tuintje. Een goede verhouding tussen goedkoop, middel en duur. De wachttijd voor een sociale huurwoning is op dit moment 9 jaar in Zwolle. Dit moet echt korter. We zetten de woningzoekende op 1.
- **Van stenen naar gemeenschappen:** We investeren in gemeenschappen, bewonersinitiatieven, eerlijke en veilige studentenhuishuizing, in ontmoeting en in levendige wijken. Nieuwe wijken zijn pas compleet als er scholen, speeltuinen, sporthallen & sportvelden, zorgcentra (met

huisartsen), buurtcentra zijn en de mobiliteit – voor fietsers, wandelaars, auto's en OV-verbindingen - op orde is. Specifiek aandacht hierbij hebben we voor ontmoeting tussen generaties. Het Zwolse CDA pleit voor een sportnorm bij uitbreidingswijken, zodat er voldoende sportvoorzieningen in nieuwe wijken zijn. In bestaande wijken moeten de voorzieningen minimaal op peil blijven.

- **Water en bouwen:** Wonen in Zwolle is wonen aan de IJssel. Bij de ontwikkeling van nieuwe woningen houden we rekening met de ruimte die het water nodig heeft. Ook houden we rekening met de aansluiting op het waternet en waterberging. Beide onderwerpen reiken verder dan de gemeentegrenzen en vragen om proactief overleg met waterschap, provincie en waterbedrijven.
- **Ondernemen in Zwolle:** We stimuleren bedrijven die zich verbinden met de regio en investeren in lokaal talent. Zwolse ondernemers krijgen ruimte – minder regels, meer vertrouwen en echte samenwerking. Het Zwolse CDA wil voortzetting van financiële ondersteuning van verenigingen op bedrijventerreinen Marslanden, OVB en Voorst.
- **Investeren doorzetten:** De gemeente Zwolle zet zich in – zowel zelf als in de lobby naar de provincie en Den Haag – voor bereikbaarheid van bedrijventerreinen. We continueren de duurzaamheidsinvestering van de afgelopen 4 jaar.
- **Diverse economie;** de gemeente Zwolle zet in op werk in en rond Zwolle. Waarbij ook aandacht is voor de maakindustrie, logistiek en techniek. De rol van de gemeente hier in is ook om leer-werkplekken te realiseren in combinatie met de de ROC's. De blik moet hierbij gericht zijn op de regio. Zwolle is een gemeente om te wonen en te werken.
- **Nieuwe voorzieningen voor toerisme en recreatie:** Denk aan een campervoorziening voor bezoekers aan de gemeente zoals bij de Wijthmenerplas, goede en voldoende bankjes met prullenbakken en een grote speeltuin in de binnenstad. Toerisme en stadstoerisme moeten bijdragen aan levendigheid én werkgelegenheid.
- **Slim omgaan met leegstand:** De binnenstad verdient nieuwe invullingen van leegstaande panden, bijvoorbeeld met werk- en ontmoetingsruimtes, creatieve broedplaatsen en betaalbare woningen. In Zwolle kennen we allemaal het troosteloze gebied rond het voormalige Hudsons Bay pand en de leegstand in het Maagjesbolwerk. De gemeente heeft een voortrekkersrol en de regio om dit met inwoners te ontwikkelen.
- **Behoud van het winkelbestand:** Onze binnenstad en wijkcentra verdienen bescherming en versterking. Een aantrekkelijke mix van winkels, horeca en cultuur houdt Zwolle levendig.

Het CDA geluid

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis – de plek waar je jezelf kunt zijn, waar je samenkomt met dierbaren, waar je je gekend en beschermd voelt. Het CDA **kies**t voor de **woningzoekende**.

Wij bouwen mét en aan de gemeenschap. Wat heeft een wijk nodig om echt te leven? Wat vraagt het om jonge mensen te behouden, senioren door te laten stromen en gezinnen ruimte te geven? Het antwoord ligt in het verbinden van wonen, werken en welzijn.

We geloven in een economie die mensen dient. In ondernemen met oog voor de ander. In een bestuur dat ruimte laat, maar ook richting geeft. Vanuit **rentmeesterschap** bouwen we aan een Zwolle voor vandaag, maar ook voor morgen.

Zwolle groeit. Maar alleen als we samen blijven ontwikkelen en bouwen, blijft Zwolle ook van iedereen.

Een duurzaam Zwolle

Hoofdstuk 3 Een groene en innovatieve gemeente

Zwolle is een gemeente waar ruimte, natuur en innovatie samenkomen. Van de groene stadsparken tot innovatieve onderwijsprojecten waarin duurzaamheid en techniek hand in hand gaan. We zijn trots op de stappen die, mede door onze Wethouder en CDA fractie gezet zijn op het gebied van energie, vergroening in de wijken, verduurzaming van bedrijventerreinen, de samenwerking met het groene onderwijs én de inzet op duurzame mobiliteit.

Maar er is werk aan de winkel. Klimaatverandering merken we dichtbij: hittestress en wateroverlast vragen om actie. Het CDA zet in op klimaatadaptatie, vergroening en zorg voor natuur. De stad bestaat uit veel steen. In tijden van klimaatverandering zorgt dit voor het vasthouden van hitte en beperken van water afvoer. Verduurzamen moet haalbaar blijven – voor huishoudens, ondernemers en verenigingen. Daarom geloven wij als CDA Zwolle in realistische stappen, gedragen door de samenleving en geworteld in gemeenschapszin.

Als CDA zijn we trots op het initiatief ‘warm thuis’, waarbij duurzaamheidscoaches samen met inwoners aan de slag gaan met verduurzaming van hun woning; zij helpen ook sportverenigingen met het verduurzamen van hun faciliteiten.

Ons programma

- **Vergroenen, met hulp:** We willen een structurele aanpak van de verstening. Dit betekent: stimuleringsmaatregelen als de inzet van ‘tegeltaxi’ die jouw tegels komt ophalen, tuintje rond bomen - boomspiegeltuintjes - die worden uitgebreid, maar ook een verplicht percentage groen voor nieuwbouw en herinrichting – van grijs naar groen.
- **Groene ontmoetingsruimtes in alle wijken:** Elke buurt verdient een plek waar natuur en ontmoeting samenkomen. Denk aan kleine parkjes, groene speeltuinen, buurtmoestuinen en groene schoolpleinen. Vergroenen draagt ook bij aan de klimaatadaptatie. Het verlagen van hittestress en het creëren van koelte in de zomer. Vergroenen betekent ook keuzes maken. We zetten 2-20-200 door; oftewel binnen 200m een parkje, 20% bladerdek, en 2 bomen zichtbaar vanuit ieder huis.
- **Onderwijshuisvesting:** de gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen. De middelen zijn daarvoor onvoldoende. De gemeente moet zich in Den Haag hard maken voor meer middelen. Tegelijk is dit één van de prioriteiten voor de Zwolse begroting de komende jaren en moet er een duidelijke renovatie- en nieuwbouwagenda komen voor de scholen in Zwolle. Lekkende daken en snikhete schoollokalen moeten niet voorkomen.

- **Duurzame innovaties uit het onderwijs benutten:** We stimuleren de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid. Groen en technisch onderwijs krijgen een duidelijke plek in onze stedelijke strategie.
- **Startups en duurzame ondernemers de ruimte geven:** Nieuwe bedrijven die werken aan energietransitie, circulaire economie of vergroening krijgen ruimte om te experimenteren en ontwikkelen in Zwolle. Perron 038 is hier een mooi voorbeeld van.
- **Behoud van historisch en groen erfgoed:** We zijn voorstander van het behouden van het HCO-gebouw en het belastingkantoor. Deze gebouwen kunnen woon- en werkplekken worden. Groene ambitie en historische identiteit gaan hand in hand.
- **Afval:** met elkaar werken we naar minder afval per persoon. Het huidige afvalstelsel leidt gemiddeld tot lagere lasten. Overlast moet je per app kunnen melden. Naast tuintjes rond bomen, zetten we ook in op containertuintjes. Hiermee voorkom je afvalplaatsing bij de container en vergroen je tegelijk. In Zwolle is een groot aantal fanatieke afvalprikkers actief. Deze vrijwilligers willen we jaarlijks in het zonnetje zetten.
- **Water beheer je samen:** In Zwolle zien we om naar elkaar maar ook naar onze omgeving. We investeren in voorlichtingen en bewustwording hoe we verantwoordelijk om kunnen gaan met ons (regen)water. Bij herinrichting van straten en pleinen zorgen we standaard voor waterberging. Goede opvang en opslag, het voeren van wijkgerichte aanpak en gedragsgerichte campagnes horen hierbij.
- **Binnenvaart:** Zwolle is verbonden met water en transport over water. Veel binnenvaartschippers hebben hun basis in Zwolle. Het CDA Zwolle pleit voor de komst van een scheepvaartopleiding in Zwolle.
- **Landschapbeheer:** Het buitengebied verdient onze aandacht. De agrariërs spelen een belangrijke rol in het landschapbeheer in en rond de stad Zwolle.
- **Duurzame energie:** we willen initiatieven samen ontwikkelen. Waarbij we lusten en lasten eerlijk verdelen. Bij grootschalige projecten zoals windmolenprojecten kan dit alleen samen met inwoners, waarbij de inwoners ook profiteren van de opgewekte energie. Een goed voorbeeld hiervan is de leidraad "lokaal eigendom" die als kader wordt meegegeven voor de ontwikkeling van windturbines in Haerst-Genne-Holten. Voor zonneparken op landbouwgrond zeggen we: liever niet. We kiezen voor zonne-energie op daken.

Het CDA geluid

De aarde is niet van ons, we hebben haar in bruikleen. We kijken daarom vooral naar de schepping vanuit de waarde van **rentmeesterschap**: de verantwoordelijkheid om deze aarde goed door te geven aan volgende generaties. Dat doen we niet met symboolpolitiek of dwang, maar door **gespreide verantwoordelijkheid**: overheid, burgers, bedrijven en scholen – iedereen draagt bij. En iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid.

Een groene gemeente bouw je samen, stap voor stap. Het begint in de wijk, op het schoolplein, in het bedrijf. Het vraagt om keuzes die recht doen aan mens en milieu, maar ook aan draagkracht en haalbaarheid. We hoeven niet de eerste te zijn, maar we willen wel koersvast blijven. Ambitieuw waar het moet, realistisch waar het kan.

Wij staan voor een Zwolle dat niet versteent, maar vergroent. Een gemeente waarin kinderen opgroeien met bomen in plaats van beton, waarin bedrijven bijdragen aan de transitie, en waarin natuur en stad elkaar versterken. Zwolle kan de balans houden tussen groei en groen – als we blijven kiezen voor wat goed is voor de gemeenschap én voor de toekomst.

Een mobiel Zwolle

Hoofdstuk 4 Een bereikbare gemeente voor iedereen

Zwolle is een gemeente die in beweging is – letterlijk en figuurlijk. Onze stad is nog goed bereikbaar, en we hebben de afgelopen jaren belangrijke eerste stappen gezet in het verbeteren van de bereikbaarheid. We waren in 2021 de beste fietsstad ter wereld.

Maar de mobiliteit in een groeiende stad is nooit af. We constateren dat de A28 en omliggende N-wegen met regelmaat vastlopen. Hoe houden we de stad bereikbaar voor iedereen? Hoe zorgen we voor een mobiliteitssysteem dat werkt voor de Zwollenaar, voor de regio en voor de bezoekers? We moeten vooruitkijken naar de toekomstige behoeften, waarbij duurzaamheid, bereikbaarheid en comfort hand in hand gaan. Voor mobiliteitsoplossingen is een krachtige lobby richting de provincie Overijssel en Den Haag noodzakelijk.

Passend bij Zwolle is de samenwerking met hogeschool Windesheim betreffende Slimme Mobiliteit, hun kennis en inbreng zijn belangrijk en hun visie helpt mee om tot creatieve oplossingen te komen.

Mobiliteit die aansluit bij de behoeften van iedereen.

Ons programma

- **Fiets als primair vervoermiddel:** We willen Zwolle verder ontwikkelen als een fietsstad. Dit betekent niet alleen verbeterde fietspaden en -parkeervoorzieningen, maar ook het versterken van fietsinfrastructuur in de buitenwijken en nabij het centrum. Fietsen moet dé voornaamste manier van verplaatsen worden, met een netwerk dat veilig en efficiënt is.
- **Betere OV-verbindingen:** Zwolle verdient een sterk openbaar vervoerssysteem dat de gemeente, de regio en zelfs internationaal verbindt. We zetten in op een ringbus – die de wijken van Zwolle met elkaar verbindt - betere regionale verbindingen, en een internationale treinverbinding. Dit zorgt ervoor dat Zwolle niet alleen bereikbaar is voor haar inwoners, maar ook voor bezoekers en werkenden uit de regio. Daarnaast zijn we voor een belbus voor mindervaliden van station naar binnenstad.
- **Toegankelijke en bereikbare stad voor iedereen:** Zwolle moet bereikbaar en toegankelijk zijn voor alle inwoners, ongeacht leeftijd, inkomen of beperking. We zorgen voor voldoende mindervalide-parkeerplaatsen, toegankelijke stoepen en een binnenstad zonder fietsparkeerdruk op de trottoirs. Openbaar vervoer met lage instap, duidelijke bewegwijzering en rustplekken maken wandelen en reizen voor iedereen mogelijk. Met goede OV-verbindingen vanaf parkeerhubs rond de stad houden we het centrum bereikbaar én leefbaar.

- **Nieuwe rondweg N038, de Zwolse Zoom:** We pleiten voor de aanleg van de N038 – een nieuwe rondweg die verkeer om Zwolle heen leidt in plaats van erdoorheen. Dit vermindert druk op binnenwegen. We trekken hierin samen op met provincie en Rijk.
- **Bedrijventerreinen:** Door bedrijventerreinen vooral te vestigen aan de randen van Zwolle zijn en blijven deze goed bereikbaar, ook voor vrachtwagens en auto's. We zetten in bij de provincie op een goede OV-verbindingen uit de regio hiernaartoe.
- **Parkeren en mobiliteit combineren:** We willen de parkeerdruk in het centrum verminderen door parkeerhubs te creëren aan de rand van de stad, waar men kan overstappen op een elektrische bus, fiets of deelauto. Deze hubs kunnen ook andere voorzieningen bieden, zoals een supermarkt, PostNL-punten, of een visboer. We behouden parkeren in het centrum voor mensen die het écht nodig hebben – zoals mindervaliden en mantelzorgers.
- **Nieuwbouwlocaties en OV:** Zwolle Zuid verdient een eigen station: Zwolle Harculo. Goede parkeermogelijkheden voor fietsers, evenals voor de andere stations, hoort hierbij. We willen dit station ter hoogte van de IJsselcentraleweg, waarbij de doorgang bij het spoor via een tunnel gaat en de Koelwaterhal beter bereikbaar is. Hiermee verbinden we mobiliteit, veiligheid en cultuur.
- **Slim en duurzaam vervoer:** We stimuleren deelvervoer door voldoende parkeerruimte te bieden voor deelauto's. Bij mobiliteit hoort ook vooruitdenken: elektrische auto's zijn niet alleen een vervoermiddel, maar kunnen straks ook energie opslaan voor de wijk. We zetten in op slimme laad- en opslagoplossingen die passen bij de vraag in de buurt. Zo combineren we bereikbaarheid met zorg voor onze leefomgeving.

Het CDA geluid

Mobiliteit is niet alleen een kwestie van infrastructuur, maar ook van toegankelijkheid. Het is essentieel dat iedereen, van jong tot oud, arm en rijk, zich vrij kan bewegen. Of het nu gaat om ouderen die afhankelijk zijn van goed openbaar vervoer, mensen met of zonder een beperking, of werkenden die gemakkelijk van de stad naar hun werk kunnen reizen, wij zetten ons in voor een gemeente waar de mobiliteit voor iedereen werkt.

Vanuit de christendemocratische waarden geloven wij in **solidariteit** en **rechtvaardigheid**. Daarom willen wij zorgen voor een mobiliteitsbeleid dat niet alleen de stad, maar ook de regio ten goede komt. Samen zorgen we voor een mobiliteitsnetwerk dat betaalbaar, duurzaam en effectief is, nu en in de toekomst.

Met **verantwoordelijkheid** en **vertrouwen** staan wij voor een toekomst waarin de stad bereikbaar blijft en haar inwoners de vrijheid hebben om te gaan waar ze willen – veilig, snel en comfortabel.

Zwolle een gemeente waar we voor elkaar zorgen

Hoofdstuk 5 Een veilig Zwolle

Veiligheid is een essentieel goed in elke samenleving, en Zwolle heeft de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet in het verbeteren van de veiligheid van haar inwoners. Samenwerking tussen gemeente, zorginstellingen en politie heeft ervoor gezorgd dat we al op verschillende plekken zichtbaar en effectief kunnen optreden. We hebben werk gemaakt van preventie, zichtbare handhaving en het betrekken van bewoners bij het verbeteren van hun eigen leefomgeving.

Maar veiligheid is meer dan het simpelweg handhaven van regels – het gaat om vertrouwen, het gevoel van veiligheid dat je ervaart in je eigen wijk, je straat, je huis. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid die we met z'n allen dragen. Ook in de toekomst moeten we blijven investeren in maatregelen die bijdragen aan een veilige gemeente, voor jong en oud, in elke wijk.

Politiekids vinden we een goed voorbeeld van hoe we veiligheid met elkaar – vanuit samenwerkende organisaties - vormgeven en daarin ook onze kinderen laten ontwikkelen.

Veiligheid voor iedereen, in elke wijk.

Ons programma

- **Voorkomen is beter dan genezen:** Een veilige en hechte samenleving begint bij gedrag en onderling respect. Daarom zetten we in op preventie en vroegsignalering. We stimuleren samenwerking tussen jeugdhulp, politie, begeleid wonen en welzijnswerk om problemen bij jongeren vroeg te herkennen. Ouders en scholen spelen hierbij een belangrijke rol. We investeren in drugspreventie en stevige voorlichting voor jongeren en ouders. Grensoverschrijdend gedrag tolereren we niet – respect voor elkaar is de basis.
- **Softdrugs;** We houden het aantal coffeeshops op maximaal vier en willen geen extra coffeeshops. Indien er sprake is van structurele overlast, moet de coffeeshop gesloten worden.
- **Veiligheid in de openbare ruimte:** Iedereen moet zich veilig kunnen verplaatsen in Zwolle – overdag én 's avonds. Daarom investeren we in slimme, energiezuinige verlichting van straten, fietspaden en parken, en zorgen we voor veilige fietsroutes. Cameratoezicht (in opdracht van de burgemeester) blijft inzetbaar waar nodig. We willen buurtpreventie uitbreiden met 'Safe Spots' – herkenbare plekken in winkels, horeca of buurthuizen waar je terechtkunt als je

je onveilig voelt. Extra aandacht is er voor plekken waar vrouwen, ouderen en LHBTQIA+ zich kwetsbaar en onveilig voelen.

- **Verkeersveiligheid in Zwolle:** We pakken de 10 gevaarlijkste verkeerspunten aan, waaronder De Brink, Thomas a Kempisstraat, van Karnebeek/Burgemeester van Rooijensingel en Kop van Assendorp. Bij scholen en zorglocaties verbeteren we oversteekplaatsen en zorgen we voor veilige kiss & ride-zones. Samen met scholen stimuleren we veilig fietsgedrag, een goed voorbeeld is het buurtinitiatief bij de IJsselhof. Bij de inrichting van wegen houden we rekening met verschillende doelgroepen.
- **Aanpak criminaliteit en ondermijning:** We beschermen onze gemeente tegen drugscriminaliteit en ondermijning door stevige handhaving en controle. Criminele netwerken krijgen geen ruimte; we investeren in wijkagenten en BOA's, toezicht en aanpak van misbruik van vastgoed en horeca. Regels worden gehandhaafd – voor een veilige, eerlijke samenleving.
- **Veilige sociale omgeving:** Inwoners worden actief betrokken via buurtpreventieteams, meldpunten en veiligheidsscans per wijk (elke twee jaar). We voeren het maatschappelijk gesprek over veiligheid en inrichting van de openbare ruimte, luisteren naar ervaringen – vooral van jonge vrouwen – en nemen deze serieus. In wijken zonder eigen politiebureau, zetten we in op een politiesprekkuur. Inwonersinitiatieven, zoals buurtapps, ondersteunen we actief.
- **Verwarde Personen:** We willen dat ondersteuning en zorg voor personen met verward en onbegrepen gedrag sneller wordt ingezet. Dit doen we door het werk van de politie, gemeente en zorgverleners op elkaar af te stemmen. Instanties die huisvesting en ruimte bieden aan verslaafde (en dakloze) personen, moeten hierin ondersteund worden.
- **Noodsituaties:** Gezien de onrustige situatie in de wereld is het extra belangrijk dat inwoners zich bij een noodsituatie de eerste 72 uur kunnen redden. We ondersteunen de bewustwordingscampagne van de overheid om inwoners alert te maken op het in huis hebben van een noodpakket bestaande uit onder andere water, voedsel, batterijen en contant geld. Meer info: <https://www.denkvooruit.nl/>

Het CDA geluid

Veiligheid is een kerntaak van de overheid, maar ook een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Vanuit de christendemocratische waarden geloven wij in **gemeenschapszin** en **solidariteit**. Voor het CDA betekent veiligheid niet alleen handhaving, maar ook een betrouwbare overheid die kwetsbaren beschermt en voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken.

Een veilige Zwolle begint met een **sterke gemeenschap**, waarin mensen elkaar steunen, elkaar beschermen en samen verantwoordelijkheid dragen. We zetten ons in voor een Zwolle waarin mensen zich veilig voelen – in hun eigen woning, op straat en in het openbaar vervoer. En waar we door preventie, samenwerking en handhaving zorgen voor een gemeente die niet alleen veilig is, maar ook blijft.

Wij geloven in een gemeente waar ieder leven telt en waar de kwetsbaren niet vergeten worden. We werken daarom hard aan een gemeente waar veiligheid, vertrouwen en zorg hand in hand gaan. Zwolle moet een gemeente zijn waar iedereen zich veilig voelt, ongeacht achtergrond, leeftijd of fysieke gesteldheid. Dit is wat wij voor ogen hebben: een veilige plek voor iedereen.

Zwolle een creatieve gemeente

Hoofdstuk 6 Een bruisend Zwolle

Zwolle is een gemeente waar ondernemerschap, creativiteit en gemeenschapszin hand in hand gaan. Waar innovatie niet ten koste gaat van traditie, en waar groei plaatsvindt met oog voor de menselijke maat. De afgelopen jaren hebben we als gemeente mooie stappen gezet.

Zwolle bruist van bedrijvigheid, van de Blauwvingerdagen tot de lokale cultuurfestivals en van mensen die elke dag hun schouders zetten onder onze samenleving. Als CDA Zwolle onderschrijven we deze koers, en bouwen we daar vol vertrouwen verder aan.

Ons programma

- **Bruisend ook voor jongeren (16-20 jaar):** Jongeren hebben recht op een plek in de stad. We ondersteunen initiatieven die hen een veilige, leuke en zinvolle vrijetijdsbesteding bieden. Inspraak van jongeren zelf is hierbij uitgangspunt.
- **Oud en nieuw:** We willen kiezen voor een per wijk georganiseerd feest dat leuk is voor jong en oud, mens en dier.
- **Amateurkunst:** Kunst en cultuur ontstaan vaak van onderop. We zetten ons in voor structurele financiële ondersteuning van amateurkunst. Hierbij denken we aan de ondersteuning voor orkesten en koren.
- **Zwolse cultuur:** Hedon, de Spiegel, het Academiehuis Grote Kerk, de Fundatie, ANNO dragen alle bij aan gemeenschapszin in Zwolle. Door deze instellingen te versterken, bevorderen we saamhorigheid, de regionale identiteit en versterken we het rentmeesterschap over ons cultureel erfgoed.
- **Lokaal aanbesteden:** We kiezen voor duurzame, regionale en sociale criteria bij gemeentelijke aanbestedingen, en geven lokale ondernemers daarmee een eerlijke kans.
- **Inwonersinitiatieven:** we ondersteunen – financieel en praktisch - inwoners die in hun buurt initiatieven starten, denk aan groengroepen die boomspiegels aanpakken, gezelligheidsclubs die een doorgeefcake in het leven roepen en buurtverenigingen die sportvoorzieningen opstarten.
- **Besturen ondersteunen:** Verenigingen zijn het kloppend hart van onze samenleving. We willen besturen actief ondersteunen – ook financieel – om hun belangrijke werk voort te zetten. De inzet van de Zwolse verenigingsmanager is hierin succesvol, hun aantal breiden we uit. Tegelijk zetten we in op het versimpelen van subsidieaanvragen en verlagen van regeldruk.

- **Cultureel erfgoed behouden, stadscultuur versterken:** We beschermen wat Zwolle bijzonder maakt – zoals de Blauwvingerdagen, Carnaval en de Zwolse Kermis – en geven ruimte aan nieuwe cultuur in de wijk en gemeente. In 2030 bestaat Zwolle 800 jaar. Het CDA zet in op een feest in elke wijk, met, voor en door de buurt georganiseerd.

Het CDA geluid

Als CDA Zwolle zetten we ons in voor een bruisende gemeente die draait op betrokken mensen. De christendemocratie is geworteld in de overtuiging dat een samenleving niet van bovenaf gemaakt wordt, maar groeit van onderop. Samenleven is de **gespreide verantwoordelijkheid** dragen – als gemeente, als ondernemers, als verenigingen, als burgers.

Een bruisend Zwolle is geen vanzelfsprekendheid. Het vraagt om visie, om keuzes, en om samenwerking. Daarom zeggen wij: samen met de ondernemers, samen met inwoners, samen met de regio – bouwen we aan een gemeente waarin iedereen mee kan doen en trots kan zijn op zijn of haar plek.

Nawoord

Samen een fatsoenlijk Zwolle

Zwolle is een gemeente vol mogelijkheden – met krachtige wijken, een bloeiend verenigingsleven, betrokken inwoners en een hart voor elkaar. Maar er zijn ook uitdagingen: op het gebied van wonen, zorg, duurzaamheid, veiligheid en sociale samenhang. Het CDA Zwolle kiest ervoor deze uitdagingen aan te gaan met vertrouwen, met visie én met beide benen op de grond.

Wij staan voor een eerlijke en fatsoenlijke overheid die duidelijkheid en zekerheid biedt. Een overheid die samenleven mogelijk maakt en inwoners niet van het kastje naar de muur stuurt. Daarom willen wij een gemeente die niet alleen luistert, maar actief uitnodigt om mee te denken én mee te doen. Inwonerparticipatie mag en moet meer: Zwollenaren kennen hun eigen buurt het best en verdienen een stem in beleid en besluitvorming. Dat vraagt om open communicatie, begrijpelijke regels en een zorgvuldige omgang met privacy.

We maken ons sterk voor toegankelijke en dienstbare gemeentelijke dienstverlening. Daarom investeren we in fysieke loketten, duidelijke en simpele vergunningprocedures en een benaderbare overheid. Regels moeten helder zijn en onnodige bureaucratie gaan we tegen. Lokale bedrijven, organisaties en inwoners verdienen een gemeente die ondersteunt en faciliteert.

Tegelijkertijd staan de gemeentelijke financiën onder druk. Veel taken zijn vanuit het Rijk overgeheveld naar gemeenten, maar vaak zonder voldoende middelen. Daarom moet het Rijk gemeenten financieel versterken. Binnen Zwolle kiezen wij voor eerlijke en evenwichtige belastingen. De onroerendezaakbelasting (OZB) houden we zo laag mogelijk, met een inflatieslot. Want deze belasting raakt direct de koopkracht van inwoners. Lokale heffingen worden besteed aan het doel waarvoor ze zijn bedoeld – afvalheffing is er voor afvalverwerking, en niets anders. Het maken van de gemeentebegroting moet een open en transparant proces zijn, waarmee het vertrouwen in de overheid wordt verstrekt.

In dit verkiezingsprogramma delen wij onze ambities voor een Zwolle waar iedereen meetelt. Een plek waarin gezinnen kunnen floreren, ouderen zich gezien voelen, jongeren hun toekomst opbouwen en ondernemers de ruimte krijgen om te groeien. Waar we zorgen voor elkaar en bouwen aan gemeenschappen die verbinden in plaats van verdelen.

Onze inzet is helder: wij staan voor een betrokken en betrouwbare overheid die luistert, verbindt en daadkrachtig handelt. Niet van bovenaf, maar van onderop. Niet vóór mensen, maar mét mensen.

Met uw steun willen wij ook de komende jaren verantwoordelijkheid nemen voor onze gemeente. Omdat Zwolle dat waard is. Omdat ú dat waard bent.

Stem CDA. Voor Zwolle. Voor elkaar.

Contact

CDA Zwolle

Postbus 10007

8000 GA Zwolle

fractie@cdazwolle.nl